

Izhaja v Trstu
vsako soboto opoldne.
Rokopisi se ne vračajo. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Uredništvo in tiskarnišvo
ul. del Lavatoio št. 1, I.
TELEFON 18-67.

NARODNI DELAVEC

Posamezne štev. se prodajajo po 6 vin.
Inserati se računajo na milimetre v širini kolone, in sicer po 8 vin. za vsaki mm. Za več nego 10kratno objavo pa po dogovoru.
Naročnina za celo leto K 4.—; za pol leta in za četrt leta razmerno.

Glasilo „Narodne delavske organizacije“ v Trstu.

Za slovensko vseučilišče

Navajeni smo že govoriti o naši „šolski mizeriji“! Človek, pa naj si bo tudi nam prijazen, ki ne pozna naših razmer, bi nehoti mislil, da gre zopet za kako demagško sredstvo, s pomočjo katerega naj ohranimo v našem ljudstvu čut sovražnosti vsega, kar bi vtegnilo podirati naš sedanji politični milje. V resnici pa izraža gornja fraza le žalostno dejansko stanje na polju našega šolstva, vstvarjenega ne vem več ali po zaslugi zaslepljene italijansko-nacionalistične strasti, ali po zalogi nasproti vsem našim narodnim in kulturnim potrebam oglešne c. kr. vlade. Vše četrt stol-tja se borimo za eno borno ljudsko šolo. Leta in leta zdihujemo po slovenski srednji šoli, ki se nam jo ravno tako dosledno odreka, kakor se z našim denarjem dosledno podpira, ali celo ustanovlja italijanske in nemške pseudokulturne srednje šole. A vseučilišče? Trnjeva je zares pot, ki jo hodimo že leta in leta. Vlada „proučuje“ vže pol stoletja, kako bi se v oči gled statističnih in narodnih neovrgljivih dejstev — ne ugodilo našim šolskim zahtevam.

Kakor vse kaže se nahajamo zopet v znamenju akutnih bojev za vstanovitev raznih vseučilišč. Čehi zahtevajo svojo drugo češko univerzo v Brnu. Oglašili so se tudi Malorusi, ki klicajo se na nezno stanje na Lvovski univerzi, stavljajo zahtevo po lastnem vseučilišču na prvo mesto. Tudi Italijani nečejo zaostati za drugimi in so, siti neprestanih vladnih obdobjih inavgurirali borbo, ki je gotovo še v ljub. inavgurirali borbo, ki je gotovo še v dobrem spominu vsacega. Svoje vseučilišče zahtevamo tudi mi Slovenci. V imenu prosvete, v imenu nemotnega nadaljnega razvoja našega naroda, v imenu demokratične ideje, ki vodi vsako naše počenje, ne smemo odnehati od te naše zahteve.

Vseučiliščno vprašanje ni samo kulturno in — least not least — politično, marveč tudi socijalno-politično in pedagoško vprašanje.

Ljudske šole, kakor povsod drugje, posebno pa v Avstriji, imajo svoj vir v starih cerkvenih jezuitskih šolah. Zroči v zatiranju vsih animalnih občutkov in v odpuvedu vseh zemeljskih slastij svojo razvojno smer, a vzgojevanju otroka k neomejenemu vdajanju duševnemu dogmatičnemu življenju, so te šole izvajale Kristov nauk, ki je učil, da je življenje na tem svetu le prehodno stanje v drugo življenje, v večnost. Vsporedoma stem, se je vcepil v otročjo dušo duh rimsko-orientalne kulture, s katerim duhom je cerkev od svotežega začetka bila zraščena. Če se mora tudi priznati, da so te šole vstvarjale veliko politično moč in dajale vse pogoje za

oni družabni razvoj, ki je dosegel svoj višek v XI. stoletju; treba priznati obenem da so iste vsebovale veliko nevarnost za vzgojo mladeniča. Sam Luther, ki se je vdajal veliki iluziji, da bo zlomil nadvladje Rima na Nemškem, je slednjič, premagan od velikega vpliva, ki ga je nanj, na ref rimatorja, imela vzgoja v tih šolah, končal svoje reformatorično delovanje s tem, da je postavil za končni cilj ljudske vzgoje vzgojo za nebo.

Temu naziranju je sledilo naziranje, ki se izraža v šolah humanistov. Iste nečejo vzgajati svetnikov. Cilj vzgoje je po njihovem spoznanju izobraževanje plemenitega človečanstva. Svrha življenja je življenje samo. Atena, Sparta, stari Rim, Sokrat, Platon in Protagora, to so vzgledni, s katerimi se hrani mladine. Menda ni možno bolje obsoditi ta sistem vspešenja, nego je to storil trezni opazovalec ljudskega življenja Nietzsche. Te šole so morale biti škodljive, ker so navdajale šolsko mladino s tujim duhom, s tujo kulturo. Koncentrirajoč vsa šolska tehnika v čim bolj natanjko in globoko tolmačenje klasičnega jezika, klasične svojega lastnega naroda. Mladenič je včasih znal na pamet celi prvi spev Odiseje, a ni niti vedel, da je v njegovem lastnem jeziku pesnikoval n. pr. Wolfran von Eschenbach. Prava škola možna je le na narodni podlagi. To se je kmalu spoznalo. Vsa zgodovina civilizirane Nemčije ni nič drugega, nego boj za osvobojenje domače kulture od rimsko-klasične kulture, boj za vstvarjenje narodne šole.

Bavil sem se z Nemčijo. Ali ne velja to v posebni meri tudi za nas? Državni šolski zakon od 14. IV. 1. 1869. izraža v § 1.: „Ljudska šola ima nalogo vzgajati otroke nra-no-religijsko, razvijati njih duševno delovanje itd.“ Organizacijski (načrt organizacije gimnazij in realk v Avstriji) od dne 15. IX. 1869. precizira svrhu gimnazij v podajanju višje splošne naobrazbe ob največji uporabi starih klasičnih jezikov in njihove literature in s tem pripravo za vseučiliščne studije.

Kakor se vidi je analogija z nemško kričeča. P. glejmo si naše gimnazije. Dijake se pita z raznimi Xenofontovimi, Livijevimi, Caesarjevimi itd. spisi. Počeni od rimskih vodovodov pa do števia močne Artakserksove vojske, vse to mora dijak pod izogibom pada hraniti v glavi. Pri tem se ne dela razlike, ali se nahajamo v nemški, češki, italijanski ali slovnski deželi. Mat rni jezik je deveta briga, podrejen, včasih celo neobligaten predmet. Poznati Salusta, Homera, to se od dijaka zahteva; poznati Preškerna, Gregorčiča ali Ketteja, to ni slovnskemu dijaku potrebno. Dijak konča gimnazio in je po zakonu zrel za univerzo. Sin je sicer svojega na-

roda, toda njegov duh je narodu odtujen! Svoj lastni narod ali sploh ne pozna, ali ga pozna samo se stališča kulturno manj vrednega naroda. Tako so ga učili njegovi profesorji.

Dijak je prestopil prag graškega ali dunajskega nemškega vseučilišča. Neprestano preziranje in zasmehovanje njegovega lastnega naroda, ne bo za marsikaterega dijaka ostalo brez vpliva. On je za to pripravljen že iz gimnazije. In konec konca bo, da bo univerza zgrešila svoj namen na škodo dijakovega naroda, ki potrebuje odločnih, vnetih duševnih boriteljev.

Torej? Ali ni vseučiliščno vprašanje tudi socijalno, v kolikor nas ima otresti tujih predsodkov in podati pogoje za naš specifično narodni razvoj? Od principijelnega razmotrivanja sveta je, zgodovina nas uči, odvisno apliciranje gospodarskih sistemov in principov. Ali ni vseučiliščno vprašanje tudi strogo pedagoško-politično, v kolikor je pričakovati le od svobodne narodne univerze, da osvobodi dušo mladine od tuje, tekom dolgih let na gimnaziji vsrkane klasične jezuitske kulture in mu jo napoi z blagoslovom domače prosvete? Vseučilišče je ne le vzvišen hram znanosti, ampak največa svetinja vsacega naroda. Če imata ljudska šola in gimnazija vzgajati ljudi, ima univerza vzgajati državljane v službi svojega naroda.

Če pomislimo na vse to, nam bo jasno, zakaj se tudi naš slovenski delavski stan mora odločno in vstrajno zavzemati za slovensko vseučilišče. Velika moralna sila vseučiliščne nprave se nam bo pa prikazala le tedaj, ko bomo vedeli, da je veliki nemški filozof Kant na lastno vprašanje: „Kaj je osvobojenje?“ odgovoril: „Sapere aude! Imej pogum poslužiti se, brez varuhovega vodstva, svojega lastnega razuma“.

Dr. Josip Mandič.

Politični razgled. Dunajski parlament.

V proračunski debati je govoril v sredo ministrijski predsednik baron Bie nerth. Mej drugim se je dotaknil tudi italijanskega vseučilišnega vprašanja in obljubil, da bo vlada najkasneje do polovice meseca januarja l. 1909. predložila parlamentu dotični zakonski načrt. O slovnskem vseučilišnem vprašanju ni pa niti znil!

Balkanska kriza.

Še le sedaj, ko so izginili prvi neposredni vtisi, ki jih je povzročila na evropsko javnost izvedena aneksija Bosne in Hercegovine, in ko je razum premagal

razburjenost srca, je možno napraviti si pravo sliko o fatnem pogumu, ki ga je imel avstrijski minister za zunanje stvari, baron Aehrenthal, ko je z železno roko, ne da bi se oziral na razpoloženje vele-vlasti, anektiral Bosno in Hercegovino našim monarhiji. Dan za dnem nam prinaša brzozav novih dokazov o žalostnem in kritičnem položaju, v katerem se nahaja sedaj avstro-ogrsko diplomacija vsled tega koraka. Osamljena na vsi črti — v teh besedah se izraža situacija. Na eni strani nova trozveza: Anglija, Francozka in Rusija, ki brez ovinkov in očito rujejo proti monarhiji, da s tem zadenejo posebno Nemčijo in razširijo svoj vpliv na vzhodu na račun naš in naših nemških sosedov; na drugi strani Italija, ki je v zadnji razpravi o zunanji politiki v rimskem parlamentu, na nedvoumljiv način povedala, da ne mara radi trozveze, ki je po čustvovanju italijanskega naroda postala mrtvo slovo, podpirati nove avstro-ogrsko politike, ki se gotovo ne vjema z njenimi lastnimi aspiracijami na vzhodni obali jadranskega morja; na tretji strani slednjič Turčija, Srbija in Črnagora, ki ne prikrivajo več svojo mržnjo nasproti vsemu, kar je avstrijsko in se ob najintenzivnejšem oboroževanju pripravljajo, da pozdravijo novo avstro-ogrsko politiko s kaoni in repetirkami.

To je sedanji položaj naše monarhije. Ali bo šlo baronu Aehrenthalu vse gladko? Upajmo, dasi svet sodi zelo pesimistično! Avstrijska diplomacija ima rešitev v svojih rokah. Ljudstvo, ki ima največji interes v tem, da ne pridje do krvoprolitja, zahteva od barona Aehrenthala, da v oči gled vojne novarnosti pristriže nekoliko svoje peroti.

DOMAČE VESTI.

Shod minole nedelje. Shoda, ki so ga bili sklicali minole nedelje slovenski akademiki, se je vdeležilo ogromno število ljudi. Velika gledališčna dvorana „Narodnega Doma“ je bila nabito polna, a istotako je bila do zadnjega kotička napolnjena tudi galerija. Shoda se je vdeležila tudi peščica slovenskih socijalnih demokratov. Na shodu so govorili dr. Rekar, akademik Ivan Čok, dr. Starč, dr. Rybář dr. J. Mandič in sodrug Regent. Seveda je bil ta poslednji tem-ljeto izžvižgan; to pa le zato, ker se je postavljaj na stališče italijanskih nacionalistov. Na shodu je bila v sprejeta resolucija, ki se glasi:

Javni shod celokupnega tržaškega Slovenstva, sklican po slovnskem tržakem akademičnem dijaštvu, v »Narodnem Domu« v Trstu dne 6. grudna 1908:

vstanovljene, na Dunaju, v Gradcu, v Ljubljani, snujejo se tudi v Gorici. Slo ijo na načrtu, da najemnik z rednim plačevanjem najemnine zamore tekem 15, 20 ali 25 let izplačati strške novozidane hišice, katero mu daje zadruga ua razpolago, dokler preide hiša v njegovo popolno last. Kar se v takih zadrugah po skupnem složnem delovanju namerava dosežati, to je pri tržaških okoličinah že zdavnej v navadi.

Iz posojilnice najm-jo potrebno vsoto, da si popravijo staro svojo hišico ali pa šte večkrat sezidajo ves novi stan, ki zadoštuje za 1 ali 2 družine. Mesto da bi plačevali tu emu gospodarju najemnine, odplačujejo pologoma ves dolg z obrestmi vred in ostajajo gospodarji na svoji zemlji in v svojej hiši.

To je za naše ljudstvo velike važnosti v gospodarskem in socijalnem obziru in mu daje lepo spričevalo, da so varčni in marljivi in da jih slabe navade velikega mesta niso tako pokvarile, kakor se navadno opaža drugod.

(Konec.)

PODLISTEK.

delav skih stanovanjih.

(Nadaljevanje.)

Omenjena delavska bivališča, one ljudske kasarne, imajo pa še druga slaba svojstva, ker so lastnina privatnih podjetnikov in špekulantov. Vpravljanje take ogromne hiše z mnogimi malimi in najmanjimi stanovanji provzroča lastniku vedno dovolj skrbij in sitnostij ter včasih tudi izdatne gnotne zgube. Radi tega ni čuda, da se lastniki kmalu naveličajo svojega gospodarjenja in raje skušajo hišo prodati, seveda s čim večjim dobičkom. Naravno je potem, da novi gospodar gleda pred vsem za tem, da iztrja od najemnikov kupljene hiše višjo stanarino in pokrije tako s časoma oni večji kupni trošek. Ker pa seveda nekateri stanovalci ne morejo plačevati povišane najemnine, se morajo isti preseliti v ceneja bivališča, ki so seveda še bolj ozke, bolj neprimerna, bolj nezdrava — in da to ne ostaja brez posledic za zdravje

in prospeh vse delavčeve rodbine, to si lahko vsi predstavimo.

Ali vže ob času, ko se delavske hiše še zidajo, pripetē se po mestih prepo-gostoma nedopustne nepravilnosti (d strani posebnih špekulantov, ki sicer sami nič nimajo, ali znajo z izposojenim denarjem najlepše palače dozidati. Zato marajo seveda prav visoke obresti plačevati dotičnim svojim upnikom. Tak špekulant, ako neče ponesrečiti s svojim drznim podjetjem, mora iu zna si najti s pomočjo meštarijev dobrega prekupčevalca, ki kupi stavbo čim je dozidana ali še prej, in jo takoj naprej prodaja drugim špekulantom, dokler detirajo te pijavke ljudstva cene hišam in stanovanjem do najvišjega zneska. Tako se žal brezvestno baranta in mešetari baš največ z onimi hišami, ki so namenjene najrevnejemu ljudstvu za bivališče. Iz tacih izgledov je razvidno, da delavstvo od privatnega podjetja ne more pričakovati zboljšanja svojih bivališč, ker preočito je, kako vse stremi le za čim večjim dobičkom.

Ali tudi od države, dežele, občine ali javnih zastopov ni pričakovati, da bi tako

zlepa priskrbeli svojim vbožnejim slojem primerna stanovanja in dali v to potrebno glavnicu na razpolago. Spoznanje potrebe in koristi dobrih bivališč za ljudstvo ni še nikakor dovolj prodrlo v odločujoče kroge, a da bi ljudstvo si znalo to izsiliti, zato ni še dovolj razumno in organizovano. Vendar je upati, da v doglednem času, ko se zakonodajni zstopi bolj demokratizujejo, se bodo tedaj tudi več upoštevale potrebe in težave delavskega ljudstva in pred vsem skrbelo za gradenje delavskih hiš. To je neobhodna socijalna potreba, ki se mora izvršiti na kateri si bodi način, ker tako zahteva po modernih nazorih napredka blagostanje in zdravje našega ljudstva. Pred vsem treba pa gledati da se strogo izvršujejo vselej stavbinske določbe, iste še bolj spopolnijo, ter da se zavrani špekulativno prekupčevanje ljudskih bivališč zakonodajnim potom.

H koncu moramo omenjati kako ponekod na podlagi stavbnih zadrug rešujejo to pereče prašanje, seveda v malim obsegu le za posameznika. Take zadruga delavskih domov so sedaj že po vseh večjih mestih

1. slovesno zahteva slovensko vseučilišče v Ljubljani ter pozivlja vlado, da stori brez odloga vse potrebne korake k oživotvorenju te naše kulturne zahteve in se popolnoma strinja s stališčem »Narodne zveze« na Dunaju;

2. najodločneje protestiramo proti divjaškim nastopom nemškega dijaštva in proti gazenju najnaravnejših pravic se strani akademične oblasti napram slovenskemu dijaštvu v Gradcu in na Dunaju;

3. pošilja iskrene pozdrave slovenskemu dijaštvu bodreč jih k daljnemu složnemu nastopu in delu.

Po shodu je okoli 1000 zborovalcev napravilo demonstracijski obhod po mestu od »Narodnega doma«, po ulici Torrente, Corsu, trgu Verdi pred namestništvo, in nazaj ob morju in ulici Giorgio Galatti do »Narodnega doma«. Na vsej poti so demonstrantje prepevali. »Hej Slovani!« in vsklikali na slovensko vseučilišče. Na velikem trgu in trgu Verdi so Italijani hoteli s palicami napasti slovenske demonstrantje, a bili so oni tepeni. Slovenci so se, kakor omenjeno, vrnili pred »Nar. dom« kjer so še zapeli »Hej Slovani!«

Slovenci so se od »Nar. doma« mirno razšli na vse strani. Mala skupina, kakih 20—30, je bila insultirana pred kavarno Chiozza. Tu je tudi neki Italijan zaluzel naše ljudi, ki so se vračali domov, kamen. Posledica te italijanske provokacije je bila da so Slovenci napadli kavarno Chiozza, pri čemer je bilo razbitih nekaj šip ter nekaj mizic in stolov.

Za ubožne slovenske akademike na Dunaju se je po shodu nabralo med zborovalci 223 kron.

Dvojna mera. Da naša vlada postopa nasproti Slovanom strožje nego proti Nemcem ali Italijanom, to smo vedeli že od nekdaj. A ravno s dan, o priliki splošnih izgrediv po skoraj vsej Avstriji, je vlada zopet jasno dokazala, kako odlikuje nas Slovane od drugih narodov.

Meseca septembra so Nemci in nemškutarji v Ptujju dejansko napadli Slovence o priliki skupščine družbe sv. Cirila in Metoda. A vlada? No, ker so razgrajali Nemci, ni ona niti posegla vmes.

Nekoliko dni pozneje so Slovenci v Ljubljani demonstrirali proti Nemcem v protest proti napadu, ki so ga bili Nemci vprizorili na Slovence v Ptujju. Ker so bili to pot demonstrantje Slovenci, se je pa vlada čutila dolžno, da je posegla vmes celo z bajonet in puškami. Ožvižganim ljubljanskim Nemcem je trebalo zadoščanja in to zadoščanje so jim poskrbele vladine puške s tem, da so podle v grob dve mladi slovenski bitji.

V Trstu so predminoli teden Italijani demonstrirali za italijansko vseučilišče. Pri teh demonstracijah so vsklikali »Evviva l' Italia in »A bbasso« l' Austria!« Redarji in vsi policijski funkcionarji so to mirno gledali in še mirneje poslušali, kakor bi bili kaki italijanski kraljevske karabinerji. Omejevali so se le na to, da so branili demonstrantom pred »Deutsches Haus« v ulici del Coroneo. In še pri tem poslu so morali redarji — po višem nalogu — postopati jako blago. Slednjič so začeli demonstrantje streljati na redarje. In tedaj je šle policija proglašila, da bo začela postopati strogo proti demonstrantom.

V Pragi so se tudi predminoli teden vršile demonstracije. Čehi so demonstrirali proti Nemcem. A v Pragi ni policija smatrala potrebno postopati blago proti demonstrantom, dasiravno niso ti streljali z revolverji na redarje Kaj še! Zadostoval je un go neznačnejši vzrok, da je prišlo do mnogo hujske odradbe, nego je proglašal tržaška policija, da bo postopala z vso strogotostjo. Zadostovalo je, da je par demonstrantov zavpilo: »Živela Srbija!« in vlada je takoj proglašila nad Prago izjemno stanje, naglo sodbo Zadostovalo je to, da je vlada poslala v Prago krvnika, g. Longa, ki naj bi obesil vsakega Čeha, ki bi se še drznil črhiniti.

Pa da ni to dvojna mera?

Dovoljujemo si še vprašati: je li bolj nevarno za državo, če se v Pragi vpije »Živela Srbija«, ali pa če se v Trstu vpije »Evviva l' Italia?«

Velika trubarjeva slavnost se vrši danes, v soboto, dne 12. decembra 1908. točno ob 8 1/2 uri zvečer v veliki dvorani »Narodnega doma« v Trstu. Prireditelja jo »Učiteljsko društvo za Trst in okolico« in »akademsko fer. društvo „Balkan“«. Pevske točke proizvajata združena zbora akademičnega ter učiteljskega društva. Pevovodja gospod Ciril Svorjever; na glasovirju spremlja g. Samec.

Vspored: 1. D. J-nko: »Moltev«, moški zbor; 2. »Primož Trubar«, slavnosti govor (g. F. Plemič); 3. P. H. Sattner: »Vrbica«, mešan zbor; 4. Deklamacija (g. akademik Dobrila); 5. a) F. S. Vilhar: »Nezakonska mati«, samospjev (g. Avrelka S.); b) P. H. Sattner: »Zaostali ptič«, samospjev (g. Mahkota); 6. F. S. Vilhar: »Izpod Triglav«, veliki mešan zbor s samospevom (g. Avrelka S.); 7. F. S. Vilhar: »Naša zvezda«, moški zbor s samospervom (dr. Irgolič); 8. »Živa slika«, aranžira gosp. Verovšek.

Cene: Stojišče v pritličju 80 stot. Stojišče na galeriji 50 stot. Sedeži v pritličju od I. do VIII. vrste 1 K, od IX. do XV. vrste 60 stot. Sedeži na galeriji 50 stot. Lože po 5 K; vstopnina v te 50 stot. za osebo.

Čisti dobček je namenjen za zatiranje naše visokošolce v Pragi, Gradcu in na Dunaju.

Z ozirom na plemeniti namen slavnosti, se sprejemajo hvaležno vsaka preplačila.

Deputacija tržaških židov pri cesarju o priliki jubileja. O priliki jubileja se je bila šla cesarju pokloniti tudi deputacija tržaških židov, na čelu ji tržaški rabin. V Bologni izhajajoči list »Il Resto del Carlino« je pa izvedel, da je to deputacijo vodeči rabin govoril cesarju v nemškem jeziku, dočim mu je cesar odgovarjal v italijanščini. Prizadeti — torej rabin sam — pa popravlja to vest, češ, da se sploh ni nič govorilo, le da je cesar rabina vprašal, v katerem jeziku da se v Trstu propoveduje, na kar da mu je rabin odgovoril, da »izključno v italijanskem jeziku z ozirom na značaj mesta in občine«. — Mi se s tem popolnoma strinjamo, le to je moral rabin še dostaviti, da mora on propovedovati izključno v italijanskem jeziku tudi iz konfesijonelnih ozirav. Saj Židov-Slovencev, katerim bi trebalo slovenske propovedi, mi še ne poznamo.

Slavni c. kr. Pošti priporočamo, naj se pri odpravljanju našega lista pazi na točnost. Prihajajo nam venomer pritožbe od raznih naših naročnikov, da dobe list še-le v ponedeljek in celo v torek, ali pa da ga sploh ne dobe. Znano nam je, kako strogo se pazi pri odpravljanju »Piccola«, da nikakor ne zaostane na pošti niti en sam iztis. In tako zahtevamo, da se ravna tudi z našim listom.

Toni mato. — Na nedeljskem manifestacijskem shodu je nastopil med drugimi tudi na hujski krotilec tržaških narodnjakov in sicer prvokrat v dvorani »Narodnega doma«. Zadnji čas se je veliko čitalo o nekem Regentu in bili smo popolnoma prepričani, da nas čaka veliko iznenadenje. Dasiravno je bil po končanem govoru tovariša dra. Mandiča par minut trajajoč aplavs, kateri se je še vedno ponavljal, je nastala naenkrat grobna tišina, ko nam je naznanil predsednik shoda, da ima besedo gospod Ivan Regent. Mi smo si predtavljali tega gromovnika socialne demokracije popolnoma drugačnega. Dasiravno nam vže njegova pritlikovska oseba ni nič kaj imponirala, smo vendar mislili, da nam bode vsaj kaj zanimivega povedal. Ali grozno smo se varali, povedati nam ni znal družega, kakor to, da se strinja in zopet nestrinja, ter klobasaril nekaj o Dunaju in Trstu. Akademiknemu ferjalnemu društvu »Balkan« se pa moramo na tem mestu prisrčno zahvaliti, da nam je preskrbel na koncu velepomembnega shoda tako krasen komični prizor, katerega bi nam ne mogel nihče tako p. goditi kakor je to storil sodrug Regent v ulogi »Toni mato«.

General brez armade. — Na nedeljskem shodu je kričal princ Regent, da se ne strinja s prečtano resolucijo in da bodo radi tega, on in njegovi sodrugi glasovali proti. Glasovanje je pa pokazalo, da so njegovi sodrugi med shodom spremenili svoje prepričanje in so, kar je vse časti vredno, glasovali za resolucijo, ter tako svojega generala na cedilo pustili. Tako je, dragi Regent, časi se spreminjajo in žnjimi tudi slovenski socialisti.

Nevarni konkurent je postal dr. Tumi sodrug Regent Znano je, da se je dr. Tuma z besedo in peresom zelo zavzemal še pred kratkim za to, da se tržišče slovenskega političnega, šolskega in gospodarskega napredka prenese iz Ljubljane v Trst, češ bodočnost slovenskega naroda kaže na jadransko morje in skozi tržaške

vrata mora Slovenec stopiti v svet. Baš s to svojo »merjo pridobil si je dr. Tuma prilično ugleda med Slovenci, zlasti med mladino. Sedaj pa mora baš ta ubogi sodrug poslušati in gotovo tudi slepo potrjevati, kar nam govori Kontovelje Regent, o čisto italijanski zemlji tržaški, kjer nimajo Slovenci ničesar iskati in vse to radi nemoralnega zaveznitva, t. j. žiški kamori na ljubo. Menimo da za dr. Tuma ne more biti večje žrtve, nego tako zatajevanje lastnih nazorov.

Psi, ki ne grizejo. — Na zadnjem nedeljskem shodu nas je doletela čast, da nas je med drugimi socialisti, obiskal tudi preslavni sodrug Feri. Ta zabiti analfabet si je mogoče domišljeval, da ga bod-mo napadli ter mu na ta način dali priliko dokazati, da smo res psi, kakor nas je imecval na javnem shodu. Toda te usluge mu nismo hoteli storiti, dasiravno nas je hotel izzivati s tem, da se je mogočno sprehajal pred shodom, po veži »Narodnega doma«.

Z ljudmi kakor je Feri, kateri je moral pred kratkem, o polnoči s čevlji v roki iz svoje rodne vasi na Goriškem bežati, ne maramo imeti ničesar opraviti. Ker pa ima sodrug dr. Šolar to veselje, da rad piše zgodovino, mu hočemo tudi mi v jedni prihodnjih štev. našega lista napisati nekoliko natančnih podatkov o uzorni praktičnosti tega sodruga. Pri tem nam seveda niti na misel ne pride, da bi hoteli žaliti sodruga Feri-ja, ampak hočemo samo po stari naši navadi, klin s klinom zbijati.

Volitev predstojništva delav. zavar. profil nezgodam.

Narodni volilni odbor je postavil za predstoječe volitve naslednje kandidature za zastopnike delavcev:

Za I. kategorijo: (zelena glasovnica)

Peter Može

poslovodja skladišča lesa J. Šutaj v Trstju
namestnikom:

Josip Mladovan

tožak v prosti lukl pri tvrdki Kremmer & Co.
v Trstu

Za II. kategorijo: (vijolčasta glasovnica)

Uladislav Karabaić

vslužbenec v arsenalu v Pulji

namestnikom:

Lovro Rupnik

kovaški mojster pri kranjski industr. družbi
v Šklednju

Za VI. kategorijo: (rožnata glasovnica)

Jeriha Anton

delavec v papirnici v Vevčah

namestnikom:

Fran Gomišček.

delovodja »Mizarske zadruge« v Solkanu.

Te zavedne izkušene in odločne kandidate naj zapiše vsak narodni delavec na svoj volilni listek.

Shod v Renčah. Za jutri, v nedeljo 13. t. m. je »N. D. O.« sklicala javen shod v Renčah pri Gorici.

Zaupni sestanek delavcev v plavžih

Velika nesreča je zadela jugoslovansko socialno demokracijo. Kakor čujemo iz zanesljivega vira, se preseli vodja pravovarstvenega urada in pravni zastopnik sodrug dr. Šolar v Sežano. Jugoslovanski socialni demokraciji častitamo. Sežance pa obžalujemo.

Miklavžev večer »N. D. O.«, ki se vršil minole nedelje, je vspel nepričakovano lepo. Čitalnica in velika dvorana N. D. O. sta bili natlačeno polni: bilo je preko 600 otročičev. Kar zavrelo je mej njimi, ko je vstopil sivobrati Miklavž z vsem svojim spremstvom: angelji in hudiči. Po primernem nagovoru je sv. Miklavž začel deliti darove otročičem, dočim sta dva hudiča odganjala v p. kel razoe poredneže in porednice. To vam je bilo vselja mej malimi obdarovanc!

Veselični odsek izvršuje prijetno dolžnost, da se najprisrčneje zahvali gospoj Josipini Dr. Mandič-evi za njen požrtvovalni trud in vodstvo pri prireditvi tega krasnega večera, kakor tudi vsem onim blagim osebam, ki so s svojo radodarnostjo pripomogle Miklavžu »N. D. O.«, da je imel s čim obdarovati otročiče naših členov R., darila, ki smo jih od njih dobili v ta namen, so preseglja vsako naše pričakovanje. In zato jim bodi tu najiskrenejše izrečena prisrčna hvala!

Iz uradniški krogov. — Z ozirom na cesarjev jubilej je prineslo naše glasilo »Slov. pisarna« kratek apel na naslov gg. odvetnikov in notarjev, v katerem se slednje v ljudo naproša, da se naj tudi oni spominjajo svojih uradnikov v tem mesecu in jim izplačajo dvojno plačo. Da je ta naša prošnja popolnoma upravičena in da ni najmanj pretirana — kakor se nam očita — sledi iz dejstva, da je večina naših uradnikov tako slabo plačana primerno njihovega usposobljenju in delu, da pri najboljši volji niti shajati ne more, nikar si pa še kaj prihraniti za slabša leta.

Vsi naši uradniki v Trstu so vsposobljeni najmanj treh jezikov, večina tudi štirih, dostikrat se pa zahteva tudi, da bi človek vse znal in v. e. vedel. Ne samo, da je vsak tudi najmanj uradnik izvežban v odvetniški manipulaciji, ampak treba je tudi, da razume v vseh drugih strokah vsaj najpoglavite šee.

Kar se pa tiče dela, pa morajo samo gg. odvetniki priznati, da se ne zahteva nikjer bodisi pri slovenskih odvetnikih zunaj Trsta, bodisi pri italijanskih odvetnikih v Trstu, toliko napornega dela, kakor ravno pri slovenskih odvetnikih v Trstu. Dogodi se dostikrat, — in to vsed tega, ker se težko dobi vsposobljenih ljudi, — da mora eden iz rševati delo za dva druga. Znan mi je celo slučaj, da si je neki uradnik nakopal s tem neozdravljivo bolezen.

S tem pa nikakor nečemo očitati gg. odvetnikom, da so oni krivi, da ni delavcev. Krivica zadeva le nas same, kajti za naš naraščaj bi v prvi vrsti morali mi sami skrbeti; v pisarno pridejo največkrat nevsposobljeni dečki, za katere se težko najde čas, da bi se jih podučevalo med uradnimi urami. Starejši uradnik raje kako delo sam opravi, nego da bi ga izročil takšnemu mundantu, ker izgubi le čas, ki je tako dragocen.

Ob tej priliki ki iskreno priporočali starejšim kolegom, ki so vže izvežbani v tej stroki, da bi sedaj po zimi tu pa tam priredili kakšno predavanje v kaki pisarni in bi mlajšim recimo praktično pokazali, kako da se imajo v posameznih slučajih ravnati. Priporočal bi pa tudi, da se oklenejo vsi trdneje svoje organizacije. V odboru N. D. O. imamo sedaj svojega zastopnika, ki se bo moral zavzemati za koristi svojega stanu in svojih sotrpinov. Delajmo tudi mi, nikar ne bomo tako strašansko brezbrizni. Če že navadni delavec nekaj doseže, ali da se mu plača zviša, ali da se mu delavni čas zmanjša, ne pustimo se mi ustrašiti od prvega našega nevspeha, ki pa sicer v pravem pomenu besede ni bil nevspeh. Kmalu bo prišel za nas Tržačane moment, v katerem se bomo mogli pokazati, da znamo biti tudi požrtvovalni za naš slovenski narod. Seveda moramo biti najprvo trdni v naših vrstah.

Na gg. odv. tniko pa se v tem trenutku obračamo, naj nas oni podpirajo moralno, naj se nas pa tudi v gmotnem oziru spominjajo s tem, da nam izplačajo za ta mesec dvojno plačo ter s prihodnjim letom povišajo naše plače.

Doslednost pa taka! Na shodu političnega društva »Edinost« predminolo nedeljo, je naš predsednik Dr. Mandič z neko brošuro v roki dokazal, kako je novopečeni sodrug Dr. Tuma pred komaj jednim letom trdil, da je slovenska socialistična stranka popolnoma nenasraven in neprimeren pojav na našem političnem pozorišču. Nedeljski nastop modernega učenjaka Regenta v prilog italijanske univerze v Trstu nas pa spominja na one članke katere je pred dvema letoma zopet isti dr. Tuma priobčil v dijaškem radikalnem listu »Omladina«, v katerem je jako jasno razpravljal vseučiliščno vprašanje sploh in dokazoval, da v Trst ne sodi italijansko vseučilišče ampak — slovensko. To, to se imenuje doslednost.

Dovoljujemo si skromno vprašanje. Čegavi razlogi so bolj t. htni, ali dr. Tumovi za slovensko, ali pa princ Regentovi za italijansko univerzo v Trstu.

Silvestrov večer, katerega priredi na zadnji dan leta N. D. O. v dvorani in vseh prostorih »konsu unega društva« v Rojanu, obeta biti zelo zanimiv. Naš veselični odsek se pridno pripravlja, da bo mogel zadovoljiti vsestransko naše člane.

Na programu bode krasna popolnoma nova burka, komični prizori in kupleti. Kakor čujemo je obljubil sodelovanje gosp. Verovšek režiser slovenskega gledališča v Trstu. Natančni vpored objavimo v prihodnji številki našega lista in v letnikih.

Skupina premikačev c. kr. glavnih skladišč ima v nedeljo dne 13. t. m. ob 10. uri dopoldne svoj redni občni zbor. Na dnevnem redu je med drugim tudi volitev odbora. Tovariši udeležite se polnoštevilno tega občnega zbora.

Mizerna koleta. Predzadnja sobota se je pobralo mlodare za bolnega „Il Lavoratore“ v Lloydovem arsenalu. Toda tudi v arsenalu, kjer jim je bila vedno sreča mila so nabrali cele 3 kronce in 11 vinarjev. Regent pa še vedno kriči: Mi socijalisti, naša masa, naš politični odbor!

Predavanje. Piv predavanje v tekoči zimski sezoni se bo vršilo v četrtek, dne 17. decembra t. l. v prostorih N. D. O. Predaval bo g. dr. Rekar o predmetu „Brezdelje. Kako naj se istemu od pomoče“. Predavanje prične ob 8 uri zvečer. Delavci, vdeležiti se polnoštevilno tega predavanja!

Poučni tečaji N. D. O. Opozarjamo še enkrat, da poučni tečaj N. D. O. za delavce, ki se hočejo učiti pisati in čitati začne prihodnji ponedeljek, dne 14. dec. t. l. ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih.

Slovensko gledališče.

Jutri večer imamo novitet na slovenskem odru. Tržaško Dramatično društvo, vpripori burko v 4 dejanjih „Vražja misel“, spisal K Lauf. Začetek točno ob 8. uri zvečer.

Darovi.

Za Miklavžev večer. — „N. D. O.“ so nadalje darovali gg.: Šara K 1, Staučič Josip, čevljar, 5 parov čevljev; Al. Gul, pek, sladčice; go-pa dr. Gregorinova 3 spodnje obleke; Brenclj K 1. — Jerič 1 K, Šorli, kavarna Commercio 2 K, delavci tehničnega zavoda K 3.60, Teodor Marcos, kavarna Trieste, sladčice, M. Kuret 40 st., Jos. Gul 60 st., Fany Benčina 1 K, Hotel Balkan 6 butelj k vina in sladčice.

Za „Narodnega Delavca“ je daroval tov. Josip Furlan (gostilna „Pri Francu“) K 5. — V istej gostilni se je mej gosti nabralo v isti namen dne 6. t. m. K 5.10. Srčna hvala!

Iz naših dežel.

Javni shod v Boljuncu. (Radi preobilice gradiva v zadnji številki izostalo.) V društveni dvorani g. Sancina se je nabralo precejšnje število domačinov in tujcev, ki so pazljivo poslušali govore posameznih govornikov. Resnici na ljubo pač moramo konstatirati, da m bilo ljudij na stotine, kakor se navadno hvali udeležba, ampak kolikor jih je bilo, so bili sami zastavni možje, ki radi poslušajo stvarne pravice ter potem o istih tudi premišlujejo ter se po njih ravnavajo.

Tov. Ota Lovro je pozdravil udeležence in naznanil, da je g. Pangerc, predsednik dolinske podružnice, zadžan radi seje političnega društva v Pazinu. Na to je on prevzel predsednišvo, pozval navzoče, naj pazno poslušajo posamezne govornike, ter poda besedo t. v. Šornu iz Trsta.

V poljudni besedi je tov. Šorn označil stališče soc. dem. stranke proti N. D. O. kot delavcem naravnost škodljivo s po ebnim ozirom na delavce, ki stanujejo v Boljuncu. Po večini so tukaj mali posestniki, ki si pa služijo svoj kruh pri delodajalcih v Trstu, ker jim kmetija ne n-se toliko, da bi mogli izhajati. Tudi vozniki, kojih je vendar večina iz Brega, imajo svojo zaslonbo edinole pri N. D. O., kajti ravno sedaj se je ustanovila tudi zadruga voznikov, ki ima svoj sedež pri N. D. O. In da je ta zadruga prepotrebna za voznike in Brega, kaže dejstvo, da je storjen korak pri občini tržaški, za zakup voz niškega dela. Razua tega pa imajo člani N. D. O. tudi druge materialne in moralne koristi, kakor brezplačno pravovarstvo, izredne podpore, uporabo knjižnice in časopisov i. t. d. Priporočal je tudi, da bi se društva, ki so sedaj v Boljuncu, medsebojno zvezala in tako šla eno drugemu na roko. S pozivom, da se narodni delavci mnogostevilno vpišejo v N. D. O. je zaključil svoj res prav stvarni govor.

Tov. Križmančič je dokazoval, da ni majo slovenski delavci prav nič pričakovati ne od italijanskih liberalcev in tudi ne od soc. dem. stranke. Primeri, katere je navajal, so vzbudili precej smeha med občinstvom.

G. Urbančič je na podlagi slovenskega izreka: kdor zaničuje se sam, podlaga je tujčevi peti, dokazal, da bodo imeli delavci, vozniki in mali posestniki le tedaj moč v svojih rokah, ako se bodo združili v N. D. O., ki je v prvi vrsti narodna in ki bo skrbela, da se slovenski delavec ne izneveri svojemu materinemu jeziku.

V smislu predstoječih pr iz ajanj so govorili tudi gg. Sancin, ki je mej drugim omenil ves lo ves, da sta se oba parlamentarna kluba združila v „Nar dno z-ezo“ — kar so vz li pr-čuoči z „Živijo“ klici na znanje — Veturini, Štrajn in dr., nakar je tov. Ota zaključil shod vspehujajoč navzoče, da vsak prisoten naj dobi še dva druga, ki se bodeta vpisala v N. D. O.

Da imamo pristaše v Boljuncu smo vedeli, da pa jih bo prišlo na shod toliko, kakor jih je bilo posebno proti koncu shoda, pa nismo pričakovali.

Zavednost med tamošnjimi dela ci se vzbujaja!

Iz miljske okolice. — V neki zadnji številki „Nar. Del.“ smo govorili nekoliko o razmerah, ki vladajo v delavnici pri Sv. Roku v Miljah. Zdi se, da je naš opomin nekoliko pomogel; vendar se pa ljudstvo, ki dela v tej delavnici, ne zavé, kako velika bi bila korist z-nj, in koliko bolj bi bili upoštevani delavci iz miljske okolice, iz Škofij in drugod, ko bi nastopilo složno, to se pravi, ko bi bilo organizirano. Večkrat se je izrazila želja in to takoj, ko se je ustanovila organizacija — saj enkrat je bil celo shod v Miljah —, da bi se prir-dilo več shodov in sestankov in da bi se ljudstvo podučilo o namenu N. D. O., vendar ost-lo je samo pri besedah.

Zdi se, da bi bil ravno sedaj primeren čas, ko bo treba najeti novih delavcev. Direkcija mislim se je že stavila na stališče, da sprejme na delo, kat rega je uprav sedaj mnogo narav-lo, le regnikole in pruse, slovenske delavce iz okolice pa ne mara sprejemati, češ oni hodijo samo po zimi delat, po leti pa „lenuharijo“. Res je, da okoličani ne morejo zahajati celo leto v delavnico že iz razloga, ker ima skoraj vsak nekoliko posestva, ki ga mora obdelati, da se preživi toliko po leti kolikor po zimi. Res je pa tudi, da se jih ravno iz te delavnice v slučaju primanjkljivosti dela največ odslovi, češ, za Vas ni dela, ker ste doma tukaj. Moremo si li misliti, da bo imel potem kdo zaupanje do takšnega ravnateljstva, ki preskrbuje inozemca z delom, za domačine pa ne mara? Kar se pa tiče „lenubarenja“, naj se pa nekateri inozemci delavci potrkajo na prsa in naj priznajo, da so le radi tega odšli iz svoje domovine, ker so doma „lenuharili“. Naš človek je priden in rad dela, samo se mu mora delo tudi odkazati. Toliko za danes.

„Narodni Delavec“

je na prodaj v sledečih tobakarnah:

- Može, ulica Miramar št. 1.
- Schmelzer, južni kolodvor.
- Furlan, ribji trg.
- Stanič, ulica Molin piccolo št. 14.
- Sekovar, trg pred „Narodnim domom“ št. 6.
- Lavrenčič, trg pred „Narodnim domom“ št. 1.
- Hreščak, Campo Belvedere št. 1.
- Mazolo, ulica Belvedere št. 49.
- Gržina, Rojan št. 8.
- Eggenberger, trg S. Giovanni št. 4.
- Kersten, ulica Acquedotto št. 2.
- Pipan, Ponte della Fabbra št. 1.
- Trevisan, ulica Fontana št. 22.
- Gramaticopulo, trg Barriera vecchia št. 5.
- Bubnič, ulica Sette Fontane št. 14.
- Bruna, ulica del Rivo št. 14.
- Brosch, Campo S. Giacomo št. 15.
- Rončelj, ulica S. Marco št. 26.
- Hrast, ulica delle Poste št. 7.
- Bruna, ulica SS. Martiri št. 9.
- Raunacher, Campo Marzio.
- Podboj, ulica Giulia (Bošket).
- Prosen, sv. Ivan št. 337.
- Tobakarna, v „Narodnem Domu“ v Barkovljah.
- Vivoda, Rojan (pri postaji tramvaja).

Odgovorni urednik: ŠTEFAN KOS.
Lestica in izdajateljica: NARODNA DELAVSKA ORGANIZACIJA v Trstu.
Tiska: TISKARNA „EDINOST“ v Trstu.

KARL SAMEZ

TRST - ul. di Tor S. Piero št. 4. - TRST

priporoča sl. občinstvu svojo
civilno in vojaško krojačnico

Delo solidno.

Cene zmjerne. Postrežba točna.

Civilna in vojaška krojačnica

Pavel Pestotnik

Trst — ul. Farneto št. 46 — Trst

se priporoča

slavnemu občinstvu in posebno članom „N. D. O.“

Cene najnižje. - Delo solidno. - Postrežba — točna. —

: Pekarna Mreule :

v Rojanu, ulica Montorsino št. 7

ima na razpolago

vedno svež kruh

in vsakovrstne najfinišje sladščice.

Sprejema naročila.

Zaloga likerjev v sodčkih in butiljkah

Jakob Perharc

TRST — Via delle Acque — TRST

Veliki izbor vsakovrstnih najfinišjih in starih vina v butiljkah. Postrežba točna. Cene zmjerne. Se priporoča svojim rojakom za naročbe bodisi na debelo ali na drobno za razne slavnosti, poroke, krste, družinska pogoščenja itd. Za poletni čas se priporoča malinovec in tamarindo.

Civilna in vojaška krojačnica

Bogata zaloga tu- in inozemskega blaga in vseh predmetov spadajočih v krojaško — obrt. —

Odlikovovan dne 5. aprila 1906.

v Parizu s častno diplomom, častnim križcem in zlato kolajno in v Bruxelles-u z največo odliko „GRAND PRIX“ diplomom.

Naročbe se izvršujejo točno in se dostavljajo na dom August Štular.

TRST, via delle Poste št. 12. I. nadst. (nasproti Smolarsove papirnice).

Književne novosti.

GREGORIČ: Poezije, zv. IV. K 2-20
vezano „ 3-2)

GOVEKAR: „Dobra gospodinja“,
gospodarska knjiga za naše mlade
gospodinj, vezano „ 2-80

„Štiri ruske slike“, povesti „ —60

BENEŠ: „Brodskovski odvetnik“. „ 1-5)

Kip Gregoriča „ 4-—

Vsakovrstne mašne knjige po raznih cenah.

Balončki v narodnih barvah po raznih cenah.

NOVOST! NOVOST!

Nakiti za dvorane in vrte pri zabavah :

v belo-modro-rudečih barvah, komad po 4 metre dolg stane po 40, 50, 60 in 80 vinarjev.

Vse te knjige, papir in potrebščine se dobivajo v

Slovanski knjigarni in papirnici

Josip Gorenjec

TRST. — Ulica Valdirivo 40.

Dr. Fran Korsano

specijalist za sifilitične in kožne bolezni

ima svoj ambulatorij

v Trstu, v ulici San Nicolò št. 9.

(nad Jadransko Banko)

Sprejema od 12 do 1. in od 5. in pol do 6. in pol pop.

Pekarna Saksida

- v ulici del Belvedere št. 3. -

ima na razpolago

VEDNO SVEŽ KRUH

Prodaja vsakovrstne sladščice, biskote Gatti, mandeljnovc fave in razna najfinišja vina.

SPREJME NAROČILA.

Alojz Povh, urar

s pridejano delavnico

Trst - Via del Rivo št. 26 - Trst

Izvršuje vsako popraviljanje žepnih in stenskih ur kakor tudi vsako zlatarsko in draguljarsko delo po najzmernejih cenah.

Jamstvo za dva leti za vsako popraviljanje.

Slovensko podjetje!

Podružnica Ljubljanske kreditne banke

Centrala v Ljubljani. Trst, Piazza della Borsa 10. Podružnice v Splitu in Celovcu.

Delniška glavnica K 3.000.000, rezervni fond K 300.000.

Opravlja najkulantneje vse

- bančne in menične posle -

kupuje in prodaja pod dobrimi pogoji posebno

- devize in vsake vrste tuji denar. -

Vloge na knjižice

obrestuje s čistimi

4 1/2 %

Zaloga obuvala in čevljarski mojster

JOSIP STANTIČ

Zalagatelj c. kr. redarstvene straže, c. kr. glavnega carinskega urada in skladišče c. kr. priv. lloyd orož. c. kr. finančne straže v Trstu, Kopru in Pulju.

TRST. — Ul. Rosario št. 2. — TRST.

priporoča svojo bogato zalogo raznovrstne obuvala za gospode, gospe in otroke.

Prodaja najboljšje voščilo (biks) C. in M.

Velika izbora Galosch

— Cene nizke —

— Postrežba točna. —

AUSTRO-AMERIKANA - TRST

Redna brzoplovba mej Trstom, Italijo, Grško, Severno in Južno Ameriko.

TRST—NOVI-YORK, via Patraso in Palermo, odhod 3-krat na mesec.

TRST—NOVI-ORLEANS, via Patraso in Palermo, odhod vsaki mesec.

TRST—BUENOS-AIRES, via Almeria, Cadix, Las-Palmas, Rio de Janeiro, Sant s ali Montevideo, odhod vsaki mesec.

Veliki transatlantski parniki z dvojnimi vijakom, preskrbljeni z obširnimi in luksoznimi instalacijami, za potnike I. in II. razreda. — Marconijev brzojav.

Za informacije se je oglašiti pri ravnateljstvu v Trstu, ulica Molia Piccolo št. 2. ali pa h kateremu si bodi agentu ali korespondentu družbe.

ŽIVNOSTENSKA BANKA PRO ČECHY A MORAVU - Obrtna banka za Češko in Moravsko

Ustanovno leto 1868. Menjalnica: Via Nuova šte. 29. Podružnica v Trstu. Bančni prostori: Via S. Nicolò 30. TELEFON: 21-57
 CENTRALA v PRAGI. — Podružnice na Dunaju, I. Herrengasse 12, v Brnu, Budjevojicah, Krakovu, Lvovu, Mor. Ostravi, Plznu, Prostějovu in Taboru. — CENTRALA v PRAGI.

KUPUJE IN PRODAJA VREDNOSTNE PAPIRJE, VALUTE IN DIVIZE — Akejski kapital: K 30.000.000. — Rezervni in varnostni zakladi črez: 9.500.000. — Brzojavi: Ž. vnostenská, Trst
ESKOMPT MENIC INKASO. ORAA — Tekoči računi in računi na bančni žiro
 PREDUJMI NA VREDNOSTNE PAPIRJE IN BLAGO LEŽEČE V JAVNIH SKLADIŠČIH — **4 1/4 %** Vloge na vložne knjižice **4 1/4 %** STAVBNI KREDITI — KREDITI PROTI DOKU VKRANJA.

Krojač Pavel Kočevar

se priporoča členom „N. D. O.“, bratom Sokolom in vsemu sl. občinstvu. — Izvršuje vsakovrstne obleke, kakor tudi sokolske kroje. Postrežba točna, cene zmerne. Švoji k svojim! Pavel Kočevar, krojač TRST, ulica Nicolò Machiaveli 13, TRST.

pekarno in sladšičarno

Podpisani naznanja sl. občinstvu, da je prevzel Campo Belvedere št. 2 kjer ima na razpolago trikrat na dan svež kruh in razne sladšiče, potice itd. Udani Filip Trobec.

Filip Ivanišević : zaloga dalmatinskega vina :

lastni pridelak v Jesenicah pri Omišu v ulici Valdirivo 17 (Telefon 1405) v kateri prodaja na malo in veliko. — Nadalje priporoča slav. občinstvu svoje gostilne „Al' Adria“ ul. Nuova šte. 11 in „Al fratelli dalmati“ ul. Zudeeche šte. 8 v katerih toči svoja vina I. vrst

Podpisani priporoča sl. občinstvu svojo dobroznano žganjarno

v ulici Miramar I., nasproti kolodvora južne železnice kjer toči najpristnejši kranjski brinjevec, vipavski tropinovec in prve vrste slivovec itd. Ima na razpolago tudi razne sirupe in druge likerje. Ferdinand Pečenko.

Gostilno Magagna

Podpisani priporoča svojo na vogalu ulic Carradori in Carlo Ghaga kjer toči najboljšo „Križko vino“, in pivo Puntigam. — Postreže ob vsaki uri z gorkimi in mrzlimi jedili. Udani Jakob Maganja.

GOSTILNO v ul. dell' Istria 658

Podpisani priporoča svojo kjer toči najizvrstnejša istrska vina in dalmatinski opolo. Postreže lahko tudi z mrzlimi in gorkimi jedili. G. Babič.

Podpisani priporoča sl. občinstvu svojo dobroznano

gostilno s krasnim vrtom „Al buon pitrovo“

v ulici Stadion šte. 19, kjer toči kraški teran prve vrste, najboljše istrsko belo in črno vino, poleg tega izvrstno vipavsko in tudi dalmatinsko vino, kakor tudi Dreherjevo pivo ter more poslužiti z domačo kuhinjo kakor tudi z mrzlimi jedili. — Posebno ugodno za delavce. Za obilen obisk se priporoča rodoljub Andrej Furian.

Dobra domača hrana se dobi v gostilni „Al Telegrafo“

ulica dello Squero nuovo šte. 15-17, (nasproti poštne palače). Puntigamsko marčno pivo. — Izvrstna vina: dalmatinsko, istrsko, avstrijsko, štajersko in furlansko. Ob vsaki uri gorka in mrzla jedila. Kosila po 48 stotink. Udani M. HUTTER.

Pekarna Valentin Kukanja

vogal ul. Molin a Vento in Gastaldi ima na razpolago — vedno svež kruh — in vsakovrstne sladšiče.

Kajetan Bonefačić

priporoča svojo žganjarno ex POČKAJ na vogalu ulic Ghaga in Cecilia Toči naravni dalmatinski in vodnjanski tropinovec i polhograški brinjevec in jagodec in druge razne likerje. Uljudno naznanjamo da smo otvorili popolnoma novo urejeno trgovino izgotovljenih oblek za :: gospe, gospode in otroke ter zagotavljamo točno in solidno postrežbo, kakor tudi najnižje stalne cene. Priporočamo se najodličnejšim spoštovanjem Bohinec & Co. - Trst Via delle Torri šte. 2 (za orkviže sv. Antona novega.)

Kje se snidemo vsi delavci ob nedeljah in praznikih?

V gostilni Hinka Kosiča „Pri stari Breskvi“

v ulici del Belvedere 17, kjer dobimo dobrega terana vipavca in istrsko vino ter vsake vrste jedila gorka in mrzla.

Pekarna Josip Vatovec :

ulica Sette Fontane 834, Trst s prodajo sladšič. - Vsak čas svež kruh. Postrežba na dom. Moke iz prvih ogrskih m'nov. Dezertni prepečenoi.

: NOVO POGREBNO PODJETJE :

v Trstu, ul. Vincenzo Bellini 13, telefon 1402 tik cerkve sv. Antona novega. Bogato preskrbljeno z najlepšo in vso pogrebno opravo. Mrtvaški vozovi na izbero, za prireditev vsakovrstnih pogrebov. Lastna izdelovalnica in zaloga vencev in različnih ovetilo itd. Prodaja vsakovrstnih predmetov mrtvaške stroke. Zaloga voščenenih sveč, lastno tovarno. — Prodaja na debelo in na drobno. Sprejema naročila za prirejanje pogrebov na deželo in v inozemstvo. VODSTVO.

K13 V. Dobauschek K13

samo stane krasna moška obleka iz finega blaga edino-le v zaloge izgotovljenih oblek TRST, ul. Giosuè Carducci 11 (prej ul. Torrente), TRST. Vrhu tega po jako nizkih cenah : barvane ali črne obleke za moške in dečke kakor tudi oblečice za otroke. — Paletots, površniki, raglau, ulster, japa, jopiči, telovniki, hlače, modre bluze za kovače in mehanike, klobuki, kape, pletenine, spodnje hlače, srajce, naprsniki, ovratniki, ovratnice, zapestniki, nogovice in druge potrebščine za moške. Izdelujejo se obleke po meri. Govori se slovensko.

Delniška glavica : OSREDNJA BANKA ČEŠKIH HRANILNIC Vlog okoli : K 10.000.000. K 85.000.000

Telefon 19-95. Podružnica v Trstu — Piazza del Ponterosso 3. **4 1/4 %** vloge na knjižice. **4 1/4 %** Vloge na tekoči račun do **4 1/4 %** Menjalnica. BANČNO TRGOVANJE VSEH VRST. — Premijene vloge po 4 3/4 % Centrala denarnih zavodov avstro-ogrskih. — Izdaja sirotinsko-varne 4% bančne obligacije

-- JADRANSKA BANKA v TRSTU --

Via della Cassa di Risparmio šte. 5 (lastno poslopje) KUPUJE IN PRODAJA VREDNOSTNE PAPIRJE (RENTE, OBLIGACIJE, ZASTAVNA PISMA, PRIJORITETE, DELNICE, SREČKE i. t. d.) VALUTE IN DEVIZE PREDUJMI NA VREDNOSTNE PAPIRJE IN BLAGO LEŽEČE V JAVNIH SKLADIŠČIH. Eskompt menic in inkaso, borzna naročila SAFE-DEPOSITS Promese k vsem žrebanjem. — Zavarovanje srečk. Menjalnica VLOGE NA KNJIŽICE. — TEKOČI IN ŽIRO RAČUN — VLOŽENI DENAR OBREŠTUJE SE OD DNE VLOGE DO DNE VDIGA. :::: STAVBNI KREDITI - KREDITI PROTI DOKUMENTOM VKRANJA. — — — Uradne ure : 9 — 12., 2-30 — 5.30. — Brzojavi : „JADRANSKA“ — Trst. — Telefon : 1463 in 793.

Restavracija, Trst — Grand Hôtel BALKAN — Trst Kavarna, cene zmerne.